

УДК 811.112

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 22.12.2022 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 25.12.2022 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 100 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2023.43.12>

РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-МЕМА ЯК ФРАГМЕНТА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Любов Василівна Наконечна (м. Київ, Україна)

liubov.nakonechnaya@gmail.com

асистент кафедри германської філології та перекладу
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено ролі інтернет-мемів у вивченні німецької мови, особливостям їх функціонування та способів їх використання як фрагментів сучасної культури, що застосовуються в якості ефективного інструменту та мотивації у навчанні. Особливу увагу приділено відомим мемам німецькомовного інтернет-простору та використанню їх у різних контекстах. Проаналізовано вплив мемів на розвиток лексики та граматики німецької мови, а також на розуміння культурних аспектів мови.

Особистий внесок: дослідження ролі інтернет-мемів у вивченні мов може бути корисним для студентів та викладачів, які прагнуть розширити свій кругозір та розуміння сучасних мовних практик.

Ключові слова: інтернет-мем, вивчення німецької мови, культура, лексика, граMATика.

(Current issues in linguodidactics [Aktual'ni pytannja lingvodydaktyky])

The Role of Internet Memes as a Fragment of Modern Culture in the Study of the German Language (in Ukrainian) [Rol' internet-mema yak frahmenta suchasnoi kultury pry vyvchenni nimetskoï movy]

© Nakonechna L. V. [Nakonechna L. V.], liubov.nakonechnaya@gmail.com

THE ROLE OF INTERNET MEMES AS A FRAGMENT OF MODERN CULTURE IN THE STUDY OF THE GERMAN LANGUAGE

Lyubov V. Nakonechna (Kyiv, Ukraine)

liubov.nakonechnaya@gmail.com

lecturer at Department of Department of German Philology and Translation

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article is dedicated to the role of internet memes in the study of the German language, their functioning features, and ways of using them as fragments of contemporary culture, which are applied as effective tools and motivation in education. Special attention is given to well-known German-language memes in the internet space and their usage in various contexts. The influence of memes on the development of German vocabulary and grammar, as well as on the understanding of cultural aspects of the language, is analyzed.

Personal contribution: *researching the role of internet memes in language learning can be useful for students and teachers who seek to expand their knowledge and understanding of modern language practices.*

Keywords: *internet meme, German language learning, culture, vocabulary, grammar.*

Вступ. У сучасному світі інтернет-меми набувають всі більшого значення у формуванні сучасної мовної картини світу, тому використання їх у навчанні є дуже **актуальним**, оскільки вони дають змогу краще осягнути культурні та мовні цінності та є захопливим і цікавим підходом до вивчення мови, тому, **метою** нашої статті є дослідження ролі інтернет-мемів у вивченні німецької мови та їх впливу на формування культурної компетентності.

Основний зміст. Інтернет-меми – це невеликі фрагменти мемтичного контенту, які використовуються в Інтернеті з метою розваги, комунікації та спілкування між користувачами, що містять у собі елементи будь-якої сфери життя та використовуються віртуальними спільнотами як спосіб вираження своїх почуттів та емоцій. Вплив інтернет-мемів на культуру та мову не можна не дооцінювати, оскільки будь-яка мова, як відомо, розвивається в залежності від соціокультурних змін, де інтернет-меми є важливим їх фрагментом, оскільки використовуються в Інтернеті мільйонами людей, що значно позначається на мові та культурі в цілому.

У німецькомовному середовищі інтернет-меми стали вже невід'ємною

(Актуальні питання лінгводидактики [Aktual'ni pytannja lingvodydaktyky])

Роль інтернет-мема як фрагмента сучасної культури при вивченні німецької мови (Українською) [Roľ' internet-mema yak frahmenta suchasnoi kultury pry vuvchenni nimetskoï movy]

© Наконечна Л. В. [Nakonechna L. V.], liubov.nakonechnaya@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

частиною комунікації у повсякденному житті. Так, наприклад, один із найвідоміших мемів в Німеччині «Ich bin ein Berliner» («Я – берлінець») походить від відомої фрази Джона Кеннеді, промовленої ним під час свого візиту до Західного Берліна у 1963 році використовується німцями для вираження патріотизму та гордості за своє місто [1, р. 313-329], а інший відомий мем «Angela Merkel Raute» – жест, який часто робить канцлерка Ангела Меркель на публічних заходах, для вираження як позитивних, так і негативних емоцій [2, р. 131–155].

Інтернет-меми в Німеччині, також часто слугують одним із прийомів політичної агітації та протестних акцій, так, наприклад, під час виборів у 2017 році в Німеччині з'явилося багато мемів, які використовувалися для критики та підтримки політичних партій, серед яких одним із найвідоміших був «Merkel-Raute gegen Rechts», що виражав підтримку канцлерки Меркель та її боротьби проти правих націоналістичних сил [2, р. 131–155].

Важливість мемів у мові та культурі підтверджують дані опитування, проведеного німецьким агентством для цифрових досліджень Infratest dimap у 2019 році, які показали, що понад половини німців (52 %) використовує інтернет-меми для комунікації в Інтернеті. Крім того, 63 % опитаних відповіли, що інтернет-меми допомагають їм зрозуміти культурні різноманітності та звичаї інших країн [3].

Інтернет-меми можуть мати різні формати, включаючи фотомеми, відеомеми та аудіомеми тощо [1, р. 313-329]. Фотомеми, як правило, використовують фотографії з певним виразом обличчя або ситуацією, що можуть використовуватися для вираження різних емоцій або ідей. Наприклад, у німецькомовному інтернет-середовищі досить відомим є мем «Hide the Pain Harold», який зображує чоловіка зі зболеним обличчям [1, р. 313-329].

В свою чергу, відеомеми послуговуються відео з фільмів, телешоу, новин і т. п. Як приклад можна навести відомий в німецькомовному інтернет-просторі мем «Hitler React», який використовує фрагмент з фільму «Падіння» про останні дні Адольфа Гітлера [1, р. 313-329], на зображення якого насунуто англійські субтитри, які описують вигадану ситуацію, що викликає реакцію «Гітлера».

Взяті з фільмів, телешоу, музичних відео тощо звукозаписи є джерелом для аудіомемів, так, наприклад, серед німців досить поширеним є мем «Kommt wir essen Opa», який використовує відсутність паузи в реченні «Ком ми йдемо їсти Опа!» [1, р. 313-329] як граматичну помилку.

Іншим типом мемів, який часто використовується в німецькомовному

(Current issues in linguodidactics [Aktual'ni pytannja lingvodydaktyky])

The Role of Internet Memes as a Fragment of Modern Culture in the Study of the German Language (in Ukrainian) [Rol' internet-mema yak frahmenta suchasnoi kultury pry vyvchenni nimetskoï movy]

© Nakonechna L. V. [Nakonechna L. V.], liubov.nakonechnaya@gmail.com

інтернет-середовищі є текстові меми, що представлена короткими фразами або реченнями із кумедним або іронічним забарвлення [1, р. 313-329]. Одним з найпопулярніших серед молоді текстових мемів в Німеччині є «I bims» (який перекладається як «Я є»).

Крім текстових мемів, в Німеччині побутують також анімаційні меми, які складаються з коротких анімаційних відео, та меми з використанням графіки, що використовують графічні зображення, діаграми або ілюстрації для вираження іронії або гумору. Так, наприклад, мем «Berliner Schnauze» (берлінський нахабство), який використовується для опису стереотипного берлінця є яскравим прикладом графічного мема, в свою чергу, найпоширеніший в Інтернеті у 2006 році «Gartenzwerg-Attacke» (атака гномів на сад) – анімаційним.

Як видно, інтернет-меми є не тільки часто використовуваними у повсякденному спілкуванні у Німеччині, але через свою поширеність у Інтернет-просторі несуть значний вплив на іншомовне культурне середовище, саме тому Інтернет-меми можуть стати чудовим допоміжним матеріалом для навчання німецької мови, оскільки відображають сучасний інформаційний контекст і різні аспекти німецької культури, розвивають навички розуміння та використання мови в неформальних ситуаціях, а також допомагають засвоювати нові слова та вирази.

Так, наприклад, відомий мем «Ich bin ein Berliner» (Я – берлінець) допоможе засвоїти нові фрази, оскільки використовується у багатьох контекстах для вираження почуття належності до місця або ідеї [4].

Мем «Rabenmutter» (дослівно – «мати-ворона») може стати відмінним прикладом лексичної одиниці, яка має значення «бездушна мати, що не приділяє достатньо уваги своїм дітям» [5] і може допомогти при засвоєнні нових лексичних одиниць і дієслів, а також при дослідженні їх контексту [6].

Мем «Der hat nicht alle Tassen im Schrank» (дослівно – «у нього не всі чашки в шафі») може допомогти у вивченні нової фразеологічної одиниці, що вживається для позначення нездорової психіки людини [7].

Мем «Oma geht's gut, sie strickt» (Бабуся почувається добре, вона в'яже) відображає німецьке уявлення про традиції та важливість сімейних зв'язків, що допоможе зрозуміти культурні особливості німецької мови та нюанси мовлення, які важко зрозуміти з текстів та звичайних діалогів.

Інтернет-меми також можуть бути корисними для розвитку

(Актуальні питання лінгводидактики [Aktual'ni pytannja lingvodydaktyky])

Роль інтернет-мема як фрагмента сучасної культури при вивченні німецької мови (Українською) [Rol' internet-mema yak frahmenta suchasnoi kultury pry vyvchenni nimetskoï movy]

© Наконечна Л. В. [Nakonechna L. V.], liubov.nakonechnaya@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

комунікативних навичок шляхом їх використання у різних комунікативних ситуаціях, наприклад, мем «Ist halt so» (Так воно є) може використовуватися для вираження прийняття деякої ситуації, або відмови від обговорення деяких тем, а також допоможуть осягнути важливі елементи мовленнєвої культури в німецькій мові та вивчити навички комунікації в неформальних ситуаціях.

Отже, використання мемів в процесі навчання не тільки значно поглиблює знання про німецьку мову, але й сприяє розвитку різних аспектів комунікативних навичок та мовленнєвої культури, відбиваючи сучасні тренди та нюанси мовлення носіїв мови. Окрім того, інтернет-меми забезпечують захопливий та цікавий підхід до навчання, збільшуючи мотивацію для засвоєння матеріалу, що може бути вигідним та ефективним методом для підвищення якості освіти. Проте важливо пам'ятати, що інтернет-меми можуть містити неадекватний або образливий контент, тому використання їх у навчальних цілях має бути обмежене та ретельно відібране, а саме використання інтернет-мемів у навчанні не повинно замінювати традиційні методи вивчення мови, а має бути лише додатковим методом для сприяння навчанню.

Висновок. Інтернет-меми мають великий потенціал у вивченні іноземних мов, зокрема німецької мови. Вони можуть сприяти розвитку різних аспектів мовленнєвих навичок та культури, забезпечуючи більш захопливий та цікавий підхід до навчання, однак, потребують ретельного відбору для навчальних цілей.

References:

1. Schmidt, J. «Memes in Germany: Politicized Humor in a Digital Age.» *Journal of Folklore Research* 53 (3) (2016): 313-329.
2. Kavemann, B. «Merkel-Raute» im Netz – zur Visualisierung von Macht.» In B. Kavemann, F. Stuppert, & J. Peil (Eds.). *Visuelle Politik: Theoretische und methodische Innovationen in der Politikwissenschaft* (2019): 131-155.
3. Infratest dimap. *Digitale Kommunikation 2019: Nutzungsverhalten und Trends* [Digital Communication 2019: Usage and Trends], https://www.infratest-dimap.de/fileadmin/offset-Dimap-Studien/Digitale_Kommunikation_2019.pdf.
4. The Local Germany. *The German phrases you need to know when living in Germany* (2018), <https://www.thelocal.de/20180829/the-german-phrases-you-need-to-know-when-living-in-germany/>
5. *The World of German Memes*, FluentU.com
6. *Using Internet Memes in the ESL Classroom*, BusyTeacher.org
7. *Understanding German Idioms Using Memes*, GermanPod101.com

(Current issues in linguodidactics [Aktual'ni pytannja lingvodydaktyky])

The Role of Internet Memes as a Fragment of Modern Culture in the Study of the German Language (in Ukrainian) [Rol' internet-mema yak frahmenta suchasnoi kultury pry vuvchenni nimetskoï movy]

© Nakonechna L. V. [Nakonechna L. V.], liubov.nakonechnaya@gmail.com